

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
CASOPISU V OHIJU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), FEBRUARY 8, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 27

Češki časopis trdi, da se je prikazala Marija z USA tanki

PRAGA, 7. feb.—Pilzenski komunistični časopis "Pravda" je večer objavil članek, v katerem z gnusanjem pravi, da se med prebivalstvom širijo govornice, da se je prikazala Devica Marija, ki je imela v rokah ameriško zastavo, spremljala pa so jo ameriški vojaki in celo tanki. "Seveda, vedno se zgodi, da se Marija prikaže prav na tistih področjih Češkoslovaške, ki mejijo z ameriško okupacijsko zono Nemčije," je sarkastično pripomnil časopis.

V članku so ta prikazovanja Brezmadežne povezana s podobnimi prikazovanji na Poljskem, kjer je prišlo celo do nemirov, ko so začele krožiti govornice, da so neki prebivalci videli Marijo, ki je jokala.

Zadnji teden je tudi glasilo komunistične stranke "Rude Pravo" poročalo o teh čudežih in prikazovanjih. Soglasno s poročilom so reakcionarni krogi, ki so v stikah z rimsko-katoliško cerkvijo, začeli širiti govornice, da se je pripetil čudež v vasi Cihost, 40 milj od Prage. Baje so nekateri prebivalci Cihosta, venčoma vaški bogatini, videli križ, ki se je sam pomaknil, spremljal pa ga je odsev nekega davno umrlega svetnika. Kot pravi "Rude Pravo," si vaški bogatini (kulaki) tolmučijo ta čudež kot prst božji. Govorili so: "Bog ne more več trpeti to stanje stvari v deželi."

O čudežih v Cihostah krožijo kontroverzne vesti. Dočim nekateri trdijo, da se je prikazala Marija z ameriško zastavo v rokah in v spremstvu ameriških čet in tankov, drugi trdijo, da se je križ, ki je bil obrnjen proti vzhodu sam od sebe obrnil proti zapadu, namreč ameriški okupacijski zoni Nemčije.

Češkoslovaški justični minister Aleksej Čepička je večer tudi obsodil govornice o "čudežih," kot novo vrsto prevratnih aktivnosti, katerih namen je, da bi siromasne in bahjeverne male kmete reakcionarni elementi odvrnili od pristopanja v zadrage.

Zapadni opazovalci, seveda, tolmučijo ta prikazovanja Marije Brezmadežne in čudeže s križi, ki se obračajo proti ameriški zoni Nemčije, na drugačen način. Njihovo mnenje je, da si bivši bogatini in srednji stalež, ki je materialno prizadet, v svoji domišljiji ustvarjajo iluzije o čim prej "osvoboditve." Ti krogi so že zadnjo spomlad razširili govornice, da so ameriški znatni stveniki iznajdli čudežne žarke, ki jih bodo obrnili proti Češkoslovaški. Vseled teh žarkov bodo vsi Čehi in Slovaki, seveda tudi komunistični voditelji, policija in vojaštvo, zaspali, ameriška armada pa bo vkorakala v deželo in osvobodila kulake ter bivše kapitaliste, ki se bodo zopet zbudili iz nedolžnega spanja pravičnih.

Duhovnik aretiran zaradi "čudežev"

PRAGA, 7. feb.—Češkoslovaška policija je danes aretirala nekega duhovnika, ki je v decembru trdil, da se je v njegovi župniji zgodil čudež in o tem pridigal vernikom v cerkvi.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

KONGRESNI VODITELJI MENIJO, DA BI TRUMAN MORAL OBNOVITI POGAJANJA S SOVJETSKO ZVEZO

WASHINGTON, 7. feb.—Mnogi kongresni voditelji so apelirali na predsednika Trumana, naj še enkrat skuša obnoviti pogajanja, da bi se sklenilo sporazum z omejevanjem oboroževanja, kontrolo atomskih bomb in ostalih vprašanj v "mrzli vojni" s Sovjetsko zvezo.

Večinoma pa so kongresniki proti temu, da bi pri takšnih pogajanjih sodelovali le Zedinjene države in Sovjetska zveza. Po njihovem mnenju bi morale imeti besedo tudi ostale prizadete države.

Poročila iz Moskve, češ da so sovjetski voditelji pripravljani na sestanek z ameriški, pa so bila mrzlo sprejeta tako v kongresu kot v Državnem oddelku. Kongresniki se strinjajo s tiskovnim načelnikom Državnega oddelka McDermottom, ki je večer izjavil, da so Zedinjene države pripravljene na pogajanja s Sovjetsko zvezo, če bi njene voditelji pristali tudi na sodelovanje ostalih držav.

Član senatnega odbora za zunanje odnose Walter F. George je na primer izjavil, da bi bil pripravljen videti popolnoma novi pristop k vprašanju prepovedi uporabe atomskih in hidrogenskih bomb. Toda opozoril je, da se Zedinjene države ne bi smele "prenagli" pri teh pogajanjih z Rusijo, pač pa se prej posvetovati z zapadno-evropskimi državami.

Predsednik pododpora za zunanje odnose Thomas pa je izjavil, da bi se vsaka takšna posvetovanja morala vršiti v okviru organizacije Združenih narodov. "Ne moremo dovoliti, da bi prezrli Združene narode. Mi smo obvezani, da se posvetujemo z ostalimi članicami in mi kot nikoli poprej potrebujemo podporo tako malih kot velikih držav," je rekel Thomas.

Senator Tydings, ki je večer apeliral za splošno razoroževanje, pa je rekel, da ne bi ugovarjal predpogajanjem med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo, če bi se tudi ostalim državam dalo priliko, da odobrijo eventualni sporazum.

Zedinjene države in Anglija sta priznali lutkarsko vladavo viet-namskega vladarja Bao-a

WASHINGTON, 7. feb.—Zedinjene države so danes priznale lutkarsko vladavo bivšega indokitajskega cesarja Bao Dai-a, katerega so Francozi pripeljali v Viet Nam z namenom, da bi se zoperstavili levičarskemu voditelju Indokitajske Ho Či Minhu, ki s svojo vladavo zastopa čez 80 odstotkov vseh Indokitajcev.

Sovjetska zveza, Kitajska in vse vzhodno-evropske države z izjemo Jugoslavije, so priznale vladavo Ho Či Minha. Francozi pa so močno pritiskali na Zedinjene države in Anglijo, naj priznajo vladavo Bao-a, ki je bil za časa vojne lutkarski cesar Juponcev na Indokitajskem, po vojni pa je zbežal v Francijo.

Poleg Viet Nama, ki je del Indokitajske, sta Zedinjene države in Anglija priznali tudi dve v isti deželi obstoječi kraljevini—Laos in Cambodija, Viet Nam ima okrog 21,000,000 prebivalcev, kraljevina Laos 1,000,000, kraljevina Cambodija pa 4,000,000.

Državni oddelek je naznanil, da bo predsednik Truman kmalu imenoval diplomatske predstavnike za Viet Nam in dve kraljevini.

S priznanjem Baoeve vlade s strani Zedinjenih držav in Anglije bo položaj na Daljnem vzhodu še bolj zapleten. Zedinjene države bodo verjetno poslale pomoč Baovi vladi iz sklada v znesku \$75,000,000, ki jih je kongres odobril, da jih predsednik Truman uporabi v Aziji "za pospešitev ameriških interesov" na Daljnem vzhodu. Toda z druge strani bo Ho Či Minh verjetno dobil polno podporo od kitajskih komunistov. Indokitajci pod vodstvom Ho Či Minha že itak kontrolirajo dve tretjini vknupnega ozemlja Viet Nama, ki meji s komunistično Kitajsko.

STAVKA TELEFONSKIH DELAVCEV PRELOŽENA

WASHINGTON, 7. feb.—CIO Communications Workers unija je danes preložila do 24. februarja splošno stavko, ki je bila oklicana za jutri. Vladni posredovalec Cyrus S. Ching je zahteval več časa za svoje poskuse, da doseže sporazum s predstavniki Bell Telephone Systema in unijskimi voditelji. Predsednik unije Joseph Beirne je izjavil, da so bila poslana navodila posameznim lokalom, ki so že bili pripravljene na stavko.

KONGRES BO ODOBRILO POMOČ ZA KOREJO?

WASHINGTON, 7. feb.—Republikanski kongresniki so danes pristali, da bodo ponovno razmotrili o vladni zahtevi, da se Koreji odobri pomoč v znesku \$60,000,000. S tem so ob enem pokazali pripravljenost, da revidirajo svoj prejšnji sklep, ko so predlog porazili. Državni tajnik Acheson je ponovno apeliral na kongres, naj o predlogi še enkrat razmotriva.

POROTA OSVOBODILA MLADENKO OBTOŽENO RADI UMORA OČETA

BRIDGEPORT, Conn., 7. feb.—Porota je danes osvobodila 21 let staro študentkinjo Carol Ann Paight, ki je iz usmiljenja končala življenje svojemu neozdravljivemu očetu, ki je imel raka.

V pravoreku porota sicer ni odobrila umor iz usmiljenja, pač pa je izrazila mnenje, da je Paight "začasno izgubila um," ko je z revolverjem ustrelila svojega očeta, policijskega narednika Carla Paighta. Ob priliki operacije so zdravniki ugotovili, da ima narednik raka, katerega se ne more odstraniti. Izjavili so, da bi živel kvečjemu še nekaj tednov.

Za obravnavo proti mladi študentkinji je vladalo veliko zanimanje. V dvorani se je nahajalo veliko številno ljudi, ki so z odobravanjem pozdravili pravorek porote.

Mladenka je bila zelo razburjena, ko je slišala pravorek. Zahvalila se je, takoj zatem pa ji je postalo slabo. V spremstvu svoje matere, odvjetnika in ožjih prijateljev je mladenka zapustila sodnijsko dvorano.

Narednik Paight sploh ni vedel, da ima raka. Po operaciji pa so zdravniki obvestili njegovo hčerko, da zanj ni rešitve. Mladenka je dve uri zatem ustrelila očeta.

DEBATE O PREDLOGI ZA POMOČ SOLAM

WASHINGTON, 7. feb.—Predsednik kongresnega prosvetnega in delavskega odbora John Lesinski je danes sklical sejo članov, ki bodo razmotrili o zakonski predlogi za federalno pomoč solam.

V zvezi s predlogo, ki jo je že odobril senat, je prišlo do trpkih kongresnih in javnih debat, ko so katoliški voditelji, posebno kardinal Spellman, zahtevali, da se odobri federalno pomoč tudi župnijskim solam. Mrs. Roosevelt, ki je zagovarjala Bardenovo zakonsko predlogo, je bila glavna tarča rimsko-katoliškega kardinala, ki jo je označil za "nevredno ameriško mater."

Zakonska predloga predvideva odobritev federalne podpore javnim solam v znesku \$300,000,000 na leto.

91.000 AMERICANOV UBITIH V NESREČAH

CHICAGO, 7. feb.—National Safety Council je danes naznanil, da je v preteklem letu bilo v nesrečah ubitih v Zedinjenih državah 91,000 oseb. Poleg teh je vsaka šestnajsta oseba dobila poškodbe.

ŽUPAN NEČE POVIŠICE

ST. LOUIS, 7. feb.—Tukajšnji župan Joseph M. Darst je danes izjavil, da bi predlagana letna plača za župana v znesku \$25,000 bila previsoka. Darst meni, da delo, ki ga opravlja kot župan, ni toliko vredno. Mnenje pa je podal v zvezi s predlogom posebnega odbora, ki pripravlja novi mestni charter in hoče med ostalim zvišati plačo županu.

Župan je dejal, da bi sicer moral dobiti več kot sedanjih \$10,000 na leto, toda nikakor več kot pa \$18,500.

Države zapadne Evrope zahtevajo, da jim Zedinjene države pošljejo še nadaljnjih 5 milijard dolarjev

Domače vesti

Redna seja

Nocoj ob 7:30 uri se vrši redna seja društva sv. Ane št. 4 SDZ v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Po seji se vrši domača zabava. Članice so vabljenje, da se udeležijo v polnem številu.

Doma iz bolnišnice

Mrs. Frances Legat se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom na 6922 Hecker Ave., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem prijateljicam za obiske, voščilne kartice, cvetlice in darila, ki jih je prejela. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo na domu.

Velika razprodaja čevljev

Jutri se prične velika razprodaja vsega obuvala v Mandelnovi trgovini s čevlji na 6125 St. Clair Ave. (v bivšem Lauschetovem poslojpu). Cene so bile zelo znižane in v zalogi so čevlji znanih izdelkov za moške, ženske in otroke, kakor tudi čevlji, ki so primerni za pošiljke v staro domovino.

"Blejsko jezero" št. 27 SDZ

Zelo važna seja društva "Blejsko jezero" št. 27 SDZ se vrši v četrtki zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prosi se vse članstvo, da se gotovo udeležijo.

Plesna veselica in bazar v Willson šoli

PTA Willson Jr. High šole, katero organizacijo tvorijo matere učencev in učiteljske šole, priredi v soboto zvečer v šolskem avditoriju veliko plesno veselico (takozvani Square Dance) in bazar. Pričetek bo ob sedmih. Ves preostanek priredbe je namenjen za vzdržavo raznih podjetij šole tekom leta. Vstopnina bo 75c. Starši so vabljeni, da se priredbe udeležijo, kakor tudi javnost v splošnem.

Uradniki PTA organizacije so: Mrs. James Davis, Mrs. Joseph Petrie, Mrs. Robert Washington, Mrs. James Holec, Mrs. Joseph Kuhn, Mrs. Donald Collins, Mrs. Robert McCauley, Mrs. Theresa Sheehan, Mrs. Anthony Rossmar ter Mrs. Albert Mistic.

Gospodinjski odsek SDD

Članice Gospodinjskega oddelka SDD na Recher Ave. se opozarja, da se jutri, v četrtek zvečer ob 7.30 uri vrši seja v navadnih prostorih. Prosi se vse, da se udeležijo.

ZAKONSKI PARI V DETROITU SO NEMARNI

DETROIT, 7. feb.—Okrožni uradnik Edgar Branigan je danes izjavil, da se v Detroitu nahaja 1,600 zakonskih parov, ki pa ne morejo dokazati, da so poročeni. Večinoma so odgovorni duhovniki in civilni uradniki, ki niso zakoncem dali ponovnih listov, pa deloma tudi zakonci, ki za takšne listine sploh niso vprašali. Čeprav tega ne morejo s papirji dokazati, so po mnenju Branigana ti zakonski pari legalno poročeni.

PARIZ, 7. feb.—Zapadno-evropske države so danes naslovile na Zedinjene države apel, naj jim pošljejo nadaljnjih \$5,000,000,000 v okviru Marshallovega načrta.

V 325 strani obsegajočem poročilu dežele Marshallovega načrta menijo, da bi potrebovale omenjeno vsoto za dobo prihodnjih dveh let, da bi se lahko zoperstavile komunizmu. Samo za prvo leto bi zapadno-evropske države potrebovale ekonomsko pomoč v znesku \$3,000,000,000. V to ni vključena vsota, ki jo bodo evropske države zahtevale za stroške oboroževanja.

Predsednik Truman je od kongresa zahteval \$3,100,000,000 za zunanjo pomoč, toda v Evropi se bojijo, da bo ta vsota v kongresu znatno znižana, ker se mnogi kongresniki zoperstavljajo visokim izdatkom, s katerimi se vlada pogreza v čezdalje večje dolgove. V svojem budžetnem poročilu je sam predsednik Truman napovedal, da bo vlada v tekočem budžetnem letu imela nad \$5,000,000,000 primanjkljaja.

Za leto 1949-1950 so Zedinjene države potrošile za ekonomsko obnovo zapadne Evrope \$3,778,000,000, toda poleg tega so odobrile nadaljnjo pomoč v znesku \$400,000,000 za obnovo zapadne Nemčije.

V poročilu dežel Marshallovega načrta je poudarjeno, da je dosedanja pomoč Zedinjenih držav v skupnem znesku \$8,257,000,000 odstranila "takojšnjo grožnjo bankrota in razočaranja, kakor tudi politične grožnje."

PLAČAL DAVKE S PONAREJENIM DENARJEM

TOLEDO, 7. feb.—Neki neznan davkoplačevalec v Toledo si je domislil, kako lahko poravnava svoje dolgove z vlado. Davke je enostavno plačal s ponarejenim denarjem. Davčni kolektor v Toledo je izjavil, da se ne more ugotoviti, kdo je za vlado izdelal "domači denar" in da bo vsled tega izgubo trpela sama vlada.

BREZPOSELNOST NARASČA

WASHINGTON, 7. feb.—Soglasno z vladnimi statistikami se je število brezposelnih v sredini januarja zvišalo na 4,480,000, kar pomeni za 9991,000 več, kot pa jih je bilo 10. decembra preteklega leta. Vladni uradniki pravijo, da so odslavljanja delavcev le "sezonska."

STAVKE V FRANCIJI

PARIZ, 7. feb.—Komunistične delavske unije so danes oklicale vrsto stavk v raznih mestih Francije.

V Parizu in predmestjih niso imeli elektrike in plina zaradi stavke mestnih delavcev.

V Marseillu pa so komunistični voditelji pozvali pristaniščne delavce, naj ne tvorijo na ladje orožje, ki je namenjeno za Indokitajsko, kjer francoske kolonialne čete skušajo zatreti vstajo domačinov. Prišlo je do nemirov, ko je v stavko posegla policija, da bi zaščitila stavkolomce.

Slovenca prevzela znano podjetje

Obče poznana Mario Kolenc, ki je pred nedavnim vodil gostilno Mario's Cafe na St. Clair Ave., in Louis Planinc, ki je bil pred nekaj časa distriktni poslovodja zavarovalniškega urada Prudential družbe, sta prevzela W. F. Hann & Sons Co., staro in poznano podjetje, ki inštalira in popravlja furneze in grelno napravo, ter izvršuje vsakovrstna monterška dela.

Podjetje se nahaja na 15505 Euclid Ave. in kakor lahko razvidite iz oglasa, ki je priobčen na drugem mestu današnje izdaje, je na uslugo 24 ur na dan. Uposlenih je 29 izurjenih delavcev, med njimi tudi poznana John Prusnik iz Collinwooda in Štefan Robash.

Mr. Kolenc je rodom iz Trsta, kamor je šel preteklo jesen na obisk v odkoder se je pred par meseci vrnil. Zdag živi na 1122 Ansel Rd. Ker ga je tovrstno delo zanimalo, je še pred časom posejal in dovršil tečaj v inštaliranju in operiranju naprave za umetno prezračevanje in gretje.

Njegov drug, Mr. Planinc je rodom iz Videma pri Krškem na Dolenjskem, odkoder pa je prišel v Ameriko kot mlad deček. Tu je dovršil svoje študiranje v višji šoli in v električnem inženirstvu.

Nova lastnika sporočata, da se ne bo spremenilo imena tega podjetja, postrežba bo vedno najboljša kot je bila dosedaj, kar lahko priča na stotine zadovoljivih odjemalcev, med katerimi je tudi mnogo naših lastnih posameznikov in podjetnikov.

NEMCI SE SELIJO IZ ČEŠKOSLOVAŠKE

PRAGA, 7. feb.—Češkoslovaška in Zavezniška vojaška komisija v Nemčiji so se sporazumeli glede izselitve 20,000 od skupno 200,000 oseb nemškega porekla, ki živijo na Češkoslovaškem. Nemci bodo odpotovali v zapadno Nemčijo.

Vile rojenice

Dne 2. februarja so se zglasile vile rojenice pri Mr. in Mrs. Bernard Schultz na 1113 E. 67 St. in pustile v spomin zalo hčerkico-prvorojenko, ki je tehtala osem funtov in eno unčo. Dekliško ime mlade mame je bilo Anna Krnc, ter je hči Mrs. Anne Krnc iz 1036 E. 72 St., ki je postala sedaj prvič stara mama. Ponosni oče je sin Mrs. Elizabeth Schultz iz 789 E. 103 St. — Cestitamo!

"ENAKOPRAVNOST" SKRB ZA RAZVOJ GLEDALIŠČA V JUGOSLAVIJI

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) \$8.50
 For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

STVARNOST ALI STRAŠILO?

Časopisi so polni člankov in izjav v zvezi s predsednikovim ukazom, da se začne raziskovanje s ciljem, da se producira hidrogensko (vodikovo) bombo. Deželo je zajela "hidrogenska mrzlica," ki nedvomno prispeva vojnemu ozračju, v katerem živimo, odkar se je začela mrzla vojna s Sovjetsko zvezo in novimi ljudskimi demokracijami.

Zakaj je prav za prav predsednik Truman tako slovesno objavil vest, da je ukazal ta raziskovanja? Ponavadi velike sile držijo svoja orožja v tajnosti. Sovjetska zveza na primer nima navade, da bi naznanjala kakšna vse, kakšna orožja ima na razpolago, sovjetski časopisi se ne ukvarjajo z diskusijami o vojni uporabi atomske energije, ne poročajo kontroverzna mnenja, katerih namen je, da se neko orožje predstavijo za daleč bolj smrtonosno in uničujoče kot pa je bilo prejšnje.

Takoj po tej novici je bilo tudi par novih "borbenih," ali pa kot bi sovjetski časopisi to po svoje povedali "na vojno hujskajočih izjav." Sam obrambni tajnik Johnson je zagrozil, da bodo ameriške oborožene sile "izgnale hučiča iz Sovjetske zveze," če bi se predržila "kaj začeti."

Hidrogenska bomba, odnosno predsednikovo naznanilo je bilo obenem znak za novo kampanjo proti Sovjetski zvezi. Zopet se je začelo pogrevati stare obtožbe o "agresivnosti" Sovjetske zveze. Celo krščanski Vatikan, ki toliko skrbi za "blaginjo človeštva," se je oglašil. Glasilo Vatikana je v celoti podprlo predsednikov sklep za izdelovanje hidrogenskih bomb, ki lahko baje uničijo mesto veliko kot je New York in usmrtijo na milijone ljudi.

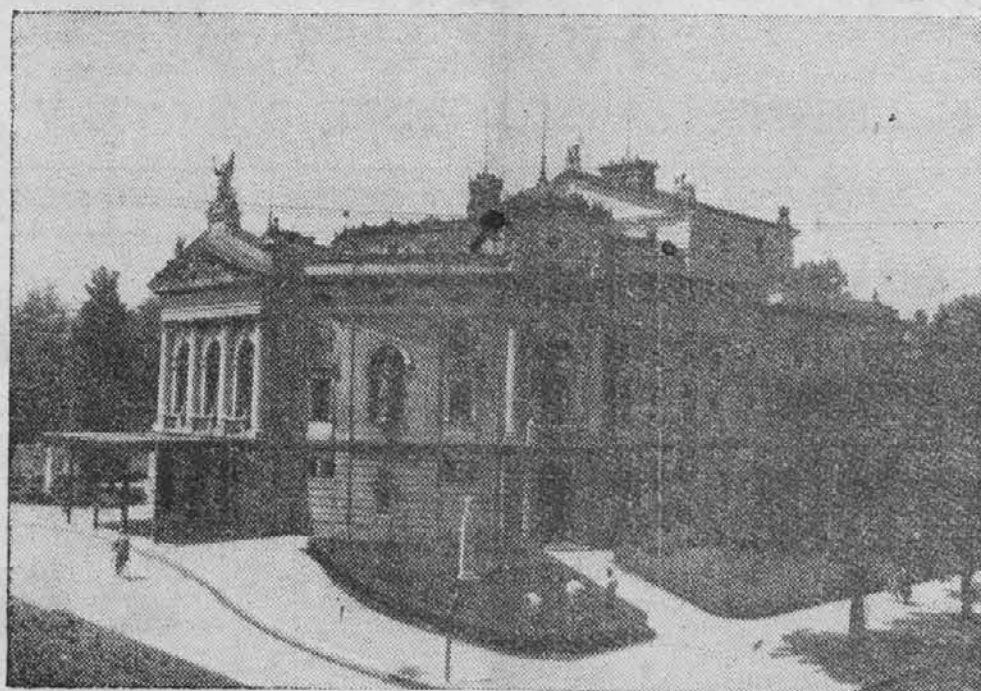
Z ozirom na veliko "reklamo," ki se jo daje hidrogenski bombi, je docela verjetno, da je hidrogenska bomba novo strašilo v mrzli vojni proti Sovjetski zvezi. Vsa ta poročila, diskusije in izjave imajo svoj strahovalni namen. Naj Rusi samo kaj začnejo, jim bomo že pokazali s hidrogenskimi bombami! Toda kot zgleda po poročilih iz Moskve, se Rusi ne vznemirjajo preveč, če celo niso popolnoma zadovoljni s to ameriško "hidrogensko mrzlico," ki Zedinjene države v zunanjem svetu predstavlja za deželo, ki se resno pripravlja na vojno.

Naj bo strahovanje ali pa stvarnost, hidrogenska bomba ni rešitev za človeštvo. To je zadnji teden poudaril tudi demokratični senator iz Connecticuta in predsednik skupnega odbora senata in poslanske zbornice za atomsko energijo Briand McMahon, ki je predlagal, da se odobri od ogromnih vojnih izdatkov po \$10,000,000,000 letno za miroljubno obnovo sveta in izzove Sovjetsko zvezo na tekmo za učvrstitev miru na svetu.

McMahon je nedvomno prepričan, da oboroževanje ne vodi nikamor. Orožje, izdelano pred petimi ali celo tremi leti, je že zastarelo in ga je treba nadomeščati in izpopolnjevati vedno z novim, ki bi ustrezalo razvoju vojne tehnike. Kopičenje orožja pa verjetno predstavlja resno vojno nevarnost, kajti sila, ki ga ima na razpolago, se bo prej odločila na vojno, kot pa sila, ki ga nima. Pretvez za vojno je vedno dovolj. Na primer nekateri senatorji in kongresniki, posebno republikanci, so predlagali, da Zedinjene države z vojaško silo okupirajo kitajski otok Formozo. Sam državni tajnik Acheson pa je izjavil, da bi to lahko vpletlo Zedinjene države v vojno s Kitajsko. Nobenega dvoma ni, da bi v tem primeru zagovorniki odprte ameriške intervencije v notranje zadeve Kitajske trdili, da so Zedinjene države "žrtev agresije."

Zedinjene države niso edina sila na svetu, ki ve za skrivnost atomske energije. V Zedinjenih državah kopičijo zaloge atomskih bomb, toda nedvomno atomske bombe ima tudi Sovjetska zveza. Ze brez tako zvanih hidrogenskih bomb, katere Zedinjene države še nimajo, kakor jo verjetno nima niti Sovjetska zveza, so izgledi za človeštvo zelo slabi. Če bi prišlo do nove, še bolj katastrofalne svetovne vojne, ne bo od strahovitega orožja za množično uničevanje stradalo samo rusko ljudstvo, pač pa tudi ameriško. Uničevana ne bi bila samo sovjetska mesta, pač pa tudi ameriška. Kajti jasno je, da so se s strahovitim razvojem tehnike, na žalost vojne tehnike, zelo skrajšale razdalje ne samo med državami, pač pa tudi med kontinenti.

Naj bo hidrogenska bomba stvarnost ali pa le strašilo, potreba, da se odgovorni državni zavedajo svojih dolžnosti napram človeštvu, je danes bolj nujna kot kdaj koli poprej. Če bi se v preteklosti vložilo toliko naporov pri pospeševanju in učvrstitvi miru, kot se jih je vložilo pri pospeševanju mrzle vojne, ki ni nič drugega kot pa pravica za dejansko vojno, bi danes živeli v bolj srečnem, zadovoljnjem in obetajočem svetu.

Operno gledališče v Ljubljani

Ljudska oblast v Jugoslaviji je dala gledališču vse možnosti kulturnega in umetniškega razvoja.

Bedno životarenje gledaliških igralcev v predvojni Jugoslaviji in stalna borba z vladajočim režimom sta bila usodna za umetniški razvoj marsikaterega igralca. Le najboljšim igralcem, ki jih je umetnost trdno vezala, se je posrečilo premagati vse težave in dvigniti kvalitete predstav na dostojno umetniško višino; iz njihove sredine je tudi izšla vrsta resničnih dramskih umetnikov. Program Drame in Opere v Ljubljani, kakor tudi mestnega šentjakobskega gledališča je bil vsako leto bolj izbran in je obsegel najboljše dela svetovnega repertoarja.

Ob izbruhu vojne je prvo prenehalo z delom šentjakobsko gledališče. Nekaj igralcev je že v prvih dneh vojne padlo kot žrtve okupatorja. Sedemnajst jih je bilo zaprtih v Ljubljani, ostali pa so se pridružili prvim partizanskim odredom.

Podobno je bilo s člani Opere in Drame. Vsak dan jih je bilo manj v gledališču. Zavedali so se, da mesto umetnikov ni več na gledališkem odru, ki je odslej služilo v prvi vrsti za zabavo okupatorski vojski.

Pridružili so se borcem. Potovali so s kraja v kraj, sprva s partizanskimi odredi, potem z brigadami; s svojo igro so bodrili ljudstvo, utrjevali njegovo vero v zmago, žalost za padlimi tovariši pa so spreobračali v hušje sovraštvo in revolt proti okupatorju...

V januarju leta 1944 je Izvršni odbor Osvobodilne fronte Slovenije izdal odlok o ustanovitvi Slovenskega narodnega gledališča na osvobojenem ozemlju. Ta odlok je pomenil samo uzakonitev gledališča, ki je že obstajalo in že mesece uspešno delovalo. Le z veliko težavo in spretnostjo so se borci—gledališki igralci nabavili najpotrebnejše kostume in nujno potrebne rekvizite. Neredko so dajali predstave v vaseh, ki so bile obkoljene od sovražnika. Z besedami in igro, ki ni bila samo umetniška, ampak globoka prežeta s človečanskim čustvovanjem, so dosegali velike uspehe.

Po osvoboditvi se je s prihodom ljudske oblasti začelo za gledališča v Ljubljani novo poglavje življenja in dela. Široke ljudske množice so pritegnjene v krog gledalcev. Gledališče je postalo last ljudstva. Samo v prvi sezoni po osvoboditvi je dala Drama veliko večje število predstav, kot kdajkoli poprej od svojega nastanka. Prvikrat so igrali necenzurirane drame velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Stalno so bila na programu sovjetska dela, napredne drame zapadnih pisateljev, kakor tudi klasična dramska dela.

Kulturne potrebe prebivalstva Ljubljane so zahtevale ustanovitve novega gledališča. Samo v letu 1948, so predvajala ljubljanska gledališča 406

predstav, katere je obiskalo 294,838 ljudi. Ker so s pripravami za novo gledališče že skoraj pri kraju, bodo že kmalu pričeli z delom.

Na iniciativo vseh onih, ki čutijo sposobnosti za igralski poklic, se v vsej Sloveniji ustanovljajo amaterske gledališke skupine. V Ljubljani imajo preko 20 amaterskih gledaliških skupin, ki so istočasno tudi prva šola mladim igralcem. Študentske, sindikalne in mladinske amaterske skupne stalno tekmujejo med seboj v kvalitativnih svojih predstav. Z dobro sestavljenimi in pripravljenimi programi odhajajo v kmečke obdelovalne zadrage, bolnišnice, otroške ustanove, gledališča in tovarne in s svojimi prireditvami omogočajo velikemu številu ljudi zdravo razvedrilo in jih istočasno tudi izobrazujejo.

Za usposabljanje novega gledališkega kadra so po osvoboditvi ustanovili tudi Akademijo za igralsko umetnost, Aka-

demijo poseča veliko število študentov iz vseh vrst družbenih slojev. Študenti prejemajo študentske, kar jim omogoča, da se lahko popolnoma posvetijo študiju. Poleg igralske tehnike, se študenti seznanjajo tudi z nalogami dramskih umetnosti v dobi socialistične izgradnje. Gledališka umetnost je od vseh umetnosti najbližja študenstvu, zato je pravilno izvrševanje njenih nalog velike važnosti.

Zivljenje gledališkega igralca v Jugoslaviji ni več trda, vsakodnevná borba za obstanek, ki je terjala od mnogih igralcev, da so ji žrtvovali svoj talent. V svobodni Jugoslaviji so jim na razpolago vse sredstva, da se razvijajo svoje sposobnosti do viška. Poleg redne mesečne plače, ki jim omogoča dostojno življenje, prejemajo tudi različne nagrade in najvišja odlikovanja za svoje delo. Socialistična Jugoslavija pravično ceni njihovo umetnost.

POSLANO (SANSU—CHICAGO)

Prizor iz drame "Hamlet"

UREDNIKOVA POŠTA

Razno iz Collinwooda

Nastop Jadrana

Pevski zbor Jadran se je imenitno postavil z nastopom v Public Hallu! Vse priznanje zasluži Jadran, ko se je celotni mešani zbor udeležil po nastopu na mednarodnem festivalu prireditve ženskega odseka Sloven. delavskega doma in Progresivnih Slovenk krožek št. 1 v Slovenskem delavskem domu. Bili smo prav vsi res presenečeni, ko je Jadran vstopil v dvorano ter podal vse točke, katere je prej predstavljal na tem skupnem mednarodnem festivalu.

Prav skrbno in res okusno je bil zbor kostumiran v slovenski narodni noši, da je bilo res lepo videti naša brhka dekleta in fantje od Jadrana. S prvo pesmijo in

plesom nas je pa zbor kar očaral, ker zaplesali in zapeli so, da prav lahko rečem, da že dolgo časa ne tako. Tudi svojega muzikanta so imeli. Kdo je prej vedel, da Stanley Godnjavec zna tako lepo zaigrati na harmoniko?

Vemo, da je Jadran imel veliko dela s predpripravami za ta nastop, toda svojo čast je rešil prav imenitno in zato zasluži pripoznanje.

Ženski odsek SDD in Progresivne Slovenke pa so od tega Jadrana nastopa v Slovenskem delavskem domu tudi dobro napravile. Ko je prišel Jadran, je vse oživelo—staro in mlado, ako si bil žejen in si želel dobiti malo okrepčilne pijače, pa si moral prvo nekaj časa stati v "lajni" v točilnici, da si pri-

šel na vrsto in dobil svoje. Slovenska pesem je donela in ženski odsek in Progresivne Slovenke so v tem dobile dober dohodek, kateri je namenjen za v sklad za nabavo orglic slepim otrokom Slovenije.

Ženski odsek SDD

Naš ženski odsek Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. je aktiven okrog Doma že vse od otvoritve. Kadar se gre v Collinwoodu za dobro stvar, odsek je vedno v prvi vrsti, poleg pa tudi oskrbuje kuhinjo Doma s kuhinjsko opremo itd. Dne 28. januarja je odsek skupno s krožkom št. 1 Progresivnih Slovenk aranžiral pristno domačo zabavo z namenom, da čisti preostanek te prireditve gre v sklad za orglice slepi mladini v Sloveniji. Udeležba na tej prireditvi je bila imenitna, zabava prvovrstna in večerja pa prav dobra in okusna. Vsi posetniki so bili jako zadovoljni in prav dobre volje.

Izmed vseh pa smo bili po kraljevsko pogoščeni moja žena, jaz in Primož Perko. Johana Perko nam je postregla z "ekstra" prikuho, vsi drugi so dobili solato, le mi trije pravo gorenjsko mlečno kašo, na kateri smo mi Gorenjci gori zrasli. Od dna svoje duše sem se nasmejalo Primožu Perkotu, ko je sinu njegovega brata Jožeta vzel krožnik z mlečno kašo ter porinil pred njega prikuho ter mu rekel: "Na, ti kaše nelajkaš, tu imaš meso meci pa daj tvojo kašo." Fantek se mu je nasmejal in rekel: "OK stric, ti jej mlečno kašo, jaz pa meso."

Bravo, Johana, le daj, pokazi našim Kraševcem, zakaj smo Gorenjci tako fest fantje in dekleta. Daj, Johana, drugič skuhaj "rašovno" in to pristno gorenjsko, s krompirjem, tako da bo celi svet vedel, kaj je res do brega na svetu.

Verovšek vas vabi N

Dramsko društvo Verovšek vabi vse, ki želijo videti krasno socialno ljudsko dramo, da tega ne zamudijo v nedeljo 19. februarja. Prav redke in do sedaj še nikdar podane na naših odrih so igre s tako lepo vsebino in tako različnimi nastopi karakterjev, kakor je ta socialna drama v kratkih treh dejanjih "Volkodlak"—namreč tako so imenovani spodnji štajerski Slovenci nemške gestapovce za časa, ko je imel Hitler okupirano slovensko Štajersko.

V tej igri nastopijo: lepo, izobraženo slovensko dekle, katera je ponosna na svoj narod, ponosna na vse one Slovence, ki se niso hoteli prodati okupatorju, pa tudi če ima pri tem žrtvovati svoje življenje za narod in svobodo. Njena mati, stara kmetica v bližini mesta Ptuj na Štajerskem, katera se je drznila pljunuti v obraz judežu-izdajci svojega naroda. Sosed, star kmet, kateremu so gestapovci odpeljali edinega sina v lager Borl, dasiravno se oče ni zanimal v uporno delo, bil pa je dober zaupnik slovenskih upornikov—za ostalo pa je zaupal v milost božjo.

Slovenec, spodnje štajerski, kvilning-izdajca in okupatorjev miljenec ter župan, ki se je v spremstvu gestapo čutil varnega. Študent visokošole in ob izbruhu vojne voljak stare Jugoslavije in ko je ta propadla, pa eden izmed prvih organizatorjev upora, kateremu so bile Prešernove besede svete: "Največ sveta otrokom sliši Slave," ko mu izdajca kvilning po gestapo da odpeljati zaročenko, umori sina in mater zaročenke, je bila mera polna. Prišli so njegovi... zunaj na dvorišču zareglja strojnica, izdajcinci slovenskega naroda in njegovi črni pajdaši so dobili svoje krogle v glavo.

Fantje z rdečo petkrako zvezdo, napeto puško, so prišli in zaurila je pesem "Nabusimo kose."

To so "Volkodlaki," katere po da dramsko društvo Verovšek v

nedeljo popoldne 19. februarja na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Ta globoka, socialna drama je posvečena v plemeniti namen—delni, morebitni čisti preostanek igre je določen za v sklad glavnega Prosvetnega odbora Progresivnih Slovenk v Ameriki za nabavo učnih angleških knjig za višje šole Slovenije.

Vincent Coff,
 17802 Delavan Rd., Cleveland, O.

Delo gradnje novega poslojpa napreduje

Euclid, Ohio.—Veseli me, da vam lahko sporočim, da ko bo prvo spomladansko solnce zasijalo, da bo naša nova dvorana Slovenski društveni dom skoro dogotovljena. Imela bo vse izboljšave in udobnosti, kar bo v ponos naselbini in vsakogar, ki bo nas posetil.

V čast mi je, da vam morem sporočiti, da bo otvoritev tega novega narodnega hrama na nedeljo, 23. aprila popoldne ob 1. uri. Prosim društva in klube, da ne bi prirejali za ta dan svojih veselice. Vabimo vas vse na poset te velike otvoritve. Če bi se slučajno pomotoma prezrlo, oziroma, da ne bi katero društvo ali organizacija prebrala pismenega povabila na to slavnost, prosimo, da vseeno upoštevate to objavo in se nam pridružite korporativno. Vsi boste vljudno in prijazno sprejeti. Zapisani boste v naši zgodovinski knjigi, kjer bodo vaša imena neizbrisljiva.

Na svidenje ob priliki slavnosti otvoritve novega Društvenega doma na Recher Ave. v nedeljo, 23. aprila!

Z narodnim pozdravom
 za direktorij

George Nagode, predsednik.

"Valentinova" zabava na zapadni strani

Cleveland, Ohio.—Se smo v zimski sezoni, čeravno smo imeli tople dni pot pomladi. Zabave se vrše po domovih, in tudi naš zbor "Triglav" priredi plesno veselico dne 11. februarja v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Tem potom se vljudno vabi, da nas obiščete ta večer. Vstopnice imajo neko posebnost—in videli bomo kdo bo imel srečo na ta večer. To veselico se imenuje "Valentine" ples, ker je baš ob času, ko zaljubljeni izkažejo posebno čast eden drugemu. Pripeljite fantje, svoja dekleta na to veselico, kjer se boste v veselju družili in ob dobri godbi prav dobro zabavali.

S tem boste pomagali pevcem do boljšega finančnega napredka in nudili jim boste večje veselje, ko bodo videli koliko znancev in prijateljev imajo.

Veselišni odbor bo skrbel, da boste vsi prvovrstno postreženi. Torej, ne pozabite tega dne in pridite gotovo.

Anna Jesenko,
 poročevalka.

Popravek

Včeraj je bil priobčen dopis o Gospodinjinskem odseku Slovenskega doma na Recher Ave., katerega je spisala Mrs. Frances Medved, ki je podpredsednica kluba, ne predsednica, kakor je bilo označeno pri podpisu.

MLADOLETNI BANDITI ULOVLENI V GEORGIJI

ALBANY, Ga., 7. feb.—Policijski šef Burnett je danes naznanil, da je policija ulovila štiri člane broječo mladinsko banditsko bando. Najmlajši član je star le 11 let. Dva ostala sta stara po 15 let, četrti pa 16.

Policija je zaplenila zalogo orožja in municije, orodja za vlvome in ostalo opremo. Imena mladih banditov niso bila objavljena.

Aleksander S. Puškin:

STREL

(Nadaljevanje)

Razmišljeni prebivalci prestolnice nikakor ne poznajo mnogih občutkov, ki jih poznajo zgolj vaščani in malomeščani, postavim, v pričakovanju dneva, ko prispe pošta; ob torkih in petkih je bila naša polkovna pisarna polna častnikov; nekateri so pričakovali denarja, drugi pisem, tretji časnikov. Zavoj je so po navadi kar tu odpirali in si sporočali novice, da je bilo v pisarni živahno kakor v panju.

Silvio je prejel pisma, naslovljena k našemu polku, zato je bil po navadi tu. Nekoč so mu izročili pismo, s katerega je odlomil pečat; bil je očitno nestrpen. Ko je naglo prebral pismo, so mu oči sijale. Častniki, vsi zavzeti s svojimi pismi, niso ničesar opazili.

"Gospoda," jim je rekel Silvio, "dogodki zahtevajo, da takoj odpotujem; še nocojšnjo noč odričem; upam, da ne boste zavrnili mojega povabila na poslovilno

večerjo. Pričakujem tudi vas," je nadaljeval in se obrnil k meni, "pričakujem vas prav zadržno." Po teh besedah je naglo odšel; in mi smo se domenili, da se bomo srešili pri Silviju, nakar smo se razgubili vsak na svojo stran.

Prišel sem k Silviju ob dogovorjenem času in našel pri njem domala ves polk. Ves njegov imetek je bil spravljen; ostale so le gole, prestreljene stene. Posedli smo za mizo, gostitelj je bil izredno dobre volje in kmalu smo se vsi nalezli njegove veselosti. Zamaški so pokali vsak trenutek, čaše so se polnile in neprestano kipele in mi smo kar moči pristržno želeli odhajajočemu srečno pot in vse najboljše. Bilo je že pozno zvečer, ko smo vstali izza mize. Ko smo iskali čepice, se je Silvio poslovil od vseh, mene pa prijel za roko in me ustavil prav v trenutku, ko sem hotel oditi.

"Z vami se moram pogovoriti," je rekel. Ostal sem.

Gostje so odšli; ostala sva sama, sedela si nasproti in si molče prižgala pipi. Silvio je bil zaskrbljen; nič več ni bilo sledu njegove prejšnje veselosti. Mračna bledica, sijoče oči in gosti dim, ki ga je izpuhal, vse to mu je dajalo videz pravega vraga. Po nekaj minutah je Silvio presekal molk.

"Morebiti se ne vidiva nikoli več," mi je rekel: "pred ločitvijo bi se rad z vami pogovoril. Lahko ste opazili, da le malo cenim tujo sodbo; vas pa imam rad in čutim: težko bi mi bilo, ako bi zapustil v vašem spominu napačen vtis."

Premolknil je in pričel basati dogorelo pipo; jaz sem molčal in pobesil oči.

"Čudili ste se pač," je nadaljeval, "da nisem terjal zadoščenja od tistega pijanega telebana R... Priznali boste, da je bilo njegovo življenje s tem, da sem imel jaz pravico izbrati

orožje, v mojih rokah, moje pa vsekakor izven nevarnosti; lahko bi pripisal svojo umerjenost zgolj velikodušnosti, toda ne maram lagati. Ko bi mogel obratovati z R...-jem, ne da bi količkaj tvegalo svoje življenje; mu nikdar ne bi prizanesel."

Začuden sem pogledal Silvia. Takšno priznanje me je osupnilo. Silvio je nadaljeval:

"Takole je: nimam pravice, da bi se izpostavil smrti. Pred šestimi leti sem odbil klobuto in moj nasprotnik še živi."

Moja radovednost je bila močno vznemirjena.

"Mar se niste z njim dvobojevali?" sem ga vprašal. "Gotovo so vaju okoliščine razločile?" "Boril sem se z njim," je odgovoril Silvio: "lejte spomin na najin dvoboj."

Silvio je vstal in vzel iz škatle rdečo čepico z zlatim čopičem in trakom (tisto, kar Francozi imenujejo božnet de police) in si jo posadil na glavo; bila je prestreljena na vršičku nad čelom.

"Veste," je nadaljeval Silvio, "da sem služil pri huzarjih. Moj čud poznate: navadil sem se biti povsod prvi; izza mlada je to bila moja stvar. Za mojih dni

je bilo razgrajanje v modi; bil sem najhujši razgrajec v vojski. Tekmovali smo v popivanju: posekal sem slavnega Burcova, ki ga je opeval Denis Davidovič. Dvoboji so se v našem polku kar vrstili. Pri vseh sem bil priča ali borec. Tovariši so me oboževali; polkovni poveljniki, ki so jih venomer menjavali, pa so me imeli za potrebno zlo.

"Pokojno (ali nepokojno) sem se naslajal na svoji slavi, ko je bil k nam dodeljen mladenič iz bogate in znane družine (imenoval ga pa ne bom). Svoj živ dan nisem srečal tako imenitnega srečnega. Zamislite si mladost, pamet, lepoto, kar najbolj objestno veselost, brezskrbno hrabrost, sloveče ime, denar, za katerega ni polagal računa in mu ga ni nikoli primanjkovalo, in zamislite si, kako je to delovalo na nas.

"Moje prvenstvo je bilo omajano. Bil je navdušen za mojo slavo in si je želel sprijateljiti se z menoj; jaz pa sem ga hladno sprejel in fant se je oddaljil od mene, ne da bi mu bilo količkaj žal. Zasovražil sem ga. Njegovi uspehi v polku in v ženski družbi so me spravljali v obup. Prišel sem iskati prepira z njim; na

moje puščice je odgovarjal z bočdicami, ki so se mi vselej zdele presenetljivejšje in ostrejšje kakor moje in so bile kajpada neprimerno bolj poredne; fant se je šalil, mene pa je pekliho.

"Ko sem slednjič vidal na plešu pri poljskem plemiču, kako pozorne so nanj vse dame, še zlasti gostiteljica sama, ki je bila z menoj v zvezi, sem mu šepnil na uho nekaj nizkotno grobege. Fant se je vzburlil in mi prisolil klobuto. Potegnila sva sablje; dame so omedlevale; ločili so naju, in to noč sva se šla bit.

"Bilo je ob razsvitu. Čakal sem na dogovorjenem kraju s svojimi tremi sekundanti. Ne-

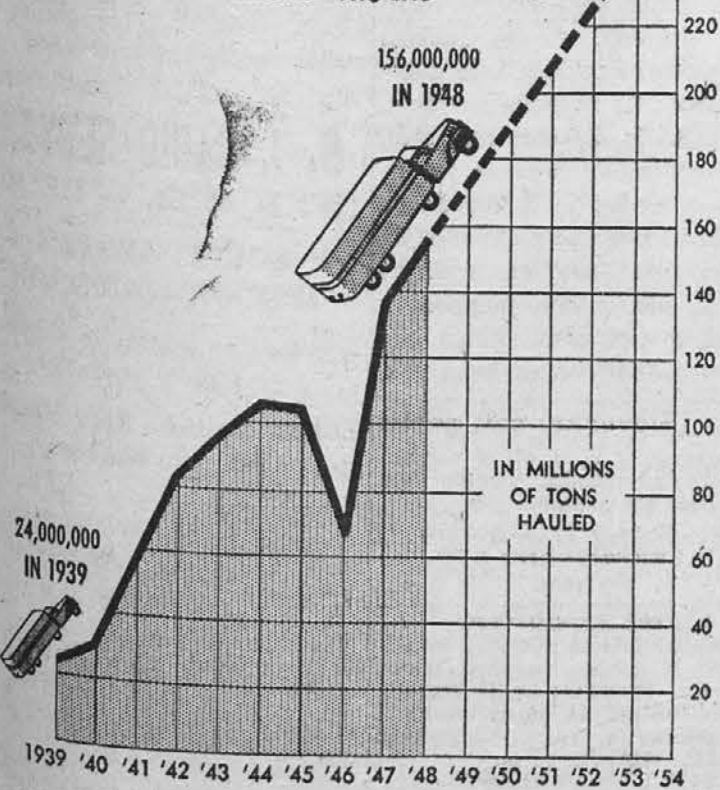
dopovedljivo nestrpno sem pričakoval svojega nasprotnika. Pomladno sonce je vželo in dan je postalaj vroč. Zagledal sem fanta od daleč. Šel je peš s plaščem na sablji, spremljal ga je sekundant.

"Stopili smo mu naproti. Pri bliževal se je, nesoč čepico, ki je bila polna češenj. Sekundanti so nama odmerili dvanaest korakov. Jaz sem bil prvi na vrsti, toda hudobija je v meni tolikanj vzplavala, da lastni roki nisem zaupal in sem njemu odstopil prvi strel, samo da bi se ta čas sam umiril; moj nasprotnik tega ni sprejel.

(Dalje prihodnjič)

How The Highway Load Grows

FREIGHT TONS HAULED BY CLASS I INTERCITY TRUCKS

How the highway's freight burden has increased by 500 per cent in the past decade is shown in the above chart, drawn from Interstate Commerce Commission figures on tonnage hauled by Class I trucks. Highway freight rose from 67 to 156 million tons in two years, from 1946 to 1948. If the trend continues at that pace, the public roads will be carrying 260 million tons in five more years, more than 10 times the 1929 highway load of 25 million tons. In addition, 32 per cent more truck-hauled freight moves under other classifications. (The 1948 figure on the chart reflects the postwar reconversion period.)

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1950 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MISKO KRANJEC OS ŽIVLJENJA ROMAN

NOVO CVETJE

(Nadaljevanje)
Naročniki so prihajali izpraševati, kdaj bi izvršil, on pa se je izgovarjal, da ne utegne. Tako dolgo je to šlo, da so naposled sploh prenehali prinašati mu v delo kakršnih koli stvari. Le redko se je še kdo spomnil: Marko pa je vendar tako dobro delal, k njemu ponesem. Kadar spravim, bo vsaj pošteno. In naravnost je res kakšno stvar izgovoril, tako iz dolgočasja. A viden, ki mu je delo teklo izpod rok. Samo sončilo bi se, posedal pred hišo in dremuckal, ali pa

šel z drugimi na polje in tam dalje dremuckal, gledajoč s polzaprtnimi očmi, kako vnuč vedno znova tuhta kakšne stvari.

Sicer pa ga ni nihče silil k delu. Saj ni bil za takšne stvari. Ana mu je celo prigovarjala, naj rajši samo sedi in si odpočije. Zdaj se ji ni bilo treba več bati: zemlja bo njena in gruntec tudi. V jesen pride komisija, da likvidirajo agrarno zemljo. Zanj je skrbel za ljubeznijo, česar ni bil vajen, in se je neprestano branil uslug z njene strani.

Tako so šla leta. Ze mu je bilo osemindeset in to ni bilo malo.

Zeno je včasih komaj opazil. V zadnjih desetih letih se je včasih odtrgal od nje. Minile so človeške stvari, ki so ju vezale druga druga. Vse je bilo tako hladno kakor jesensko vetrovje, brez posebnega čustva. Srečavala sta se, a vse to samo kot dva tujeja.

Povrhu je bila ona mlajša, ni bila tako utrujena. Rodila je sicer devet otrok in jih vzgojila, toda to se je zgodilo pred petdesetim letom. Potem je imela dovolj časa, da si je odpočila. Zdaj je še vedno posegala po kakšnem delu. Za dom je bila še mnogo vredna, to je Ana neprestano čutila. Doma ji je mati vse opravila. Na polje pa ni nikdar šla. Pri tem delu doma se ni mogla nikdar pretegniti. In zdaj, ko je Marko že zdavnaj utrujen, star, ki se mu ni dalo delati, je bila še čvrsta.

Nekega dne mi bo odzvonilo, je mislil. Ona pa ostane, ona bo

živela. Ali ni to čudno? Človek, ki je toliko živel s teboj, štirideset let sta skupaj vozila, nista skrivala drug pred drugim ničesar, ostane zdaj, bo živela svoje življenje. Ti pa moraš iti sam. Sicer pa je to neumnost, si je dejal druge krati. Tako mi je kakor otroku in ne kot staremu, zrelemu možu. Česa pa naj se bojim? Tu je vse tako preprosto, ni treba misliti na nič. Tu so sama dejstva, in ta dejstva se z golim razmišljanjem ne dajo prav nič spremeniti.

Zdaj je stal docela ob strani življenja. Nič več ni ukazoval niti ni zahteval, da mu odgovarjajo za vse. Samo po gospodarstvu je izpraševal. To je bila edina stvar, ki ga je še skrbel. In pa Tinek, tudi za tega se je še zanimal.

Vse drugo je bilo daleč. Zato pa mu je bilo docela tuje, ko mu je žena nekega dne povedala:

"Čuj, zdi se mi, da Kosi hodi za našo Ano."

"Kaj?" se je ozrl. "Za Ano hodi? A kaj bi rad z njo?"

"Kaj bi rad z njo! Ko bi jaz le vedela. Čestokrat pride, in tudi drugače ju vidim, kako se pomenujeta."

"To jo pa moram vprašati," je rekel, "takoj jo bom vprašal."

"To je neumnost," je dejala previdno, "saj ti lahko prikrije."

"A čemu mi bo prikrivala, saj ni več otrok."

"Ne bi rada," je še pristavila žena, "da bi zdaj imela s kakšnimi moškimi opravka."

Marko je premišljal o tem. Ne, si je dejal, to ni nič, samo ugibati. Treba jo je vprašati. In zakaj naj bi prikrivala? Saj lahko odkrito govori. Povabil jo je k sebi v delavnico. Tam je bil najboljši kraj za take stvari. Toda zdaj ni delal kot druge krati, kadar je kdo prišel k njemu, temveč je stal pri oknu in gle-

Adult Calmness Important In Treating Children's Injuries

Where there are children, there are occasional emergencies calling for calm and prompt treatment. Wise mothers find it's far easier to be calm when first-aid supplies are kept ready for use in a well-stocked medicine chest.

Bumped heads, scraped knees, skinned elbows call — first off — for a calm manner, a soothing voice. The injured child takes his cue from Mother. Then, simple first-aid treatment is in order. Minor emergencies will be easier to handle if the medicine chest is kept supplied with a mild antiseptic, sterile gauze pads, a box of 100% sterile absorbent cotton balls, and sterile adhesive bandages.

Ice may be used to reduce the swelling of bruises or bumped knees. Warm water on a 100% sterile absorbent cotton ball will wash the area around a dirty scraped knee. Then, a sterile cotton ball should be used to apply antiseptic. Made of the finest sterilized surgical cotton, these ready-made cotton balls are handy for a variety of first-aid uses.

After swabbing with antiseptic, it's a good idea to cover the injury with a sterile adhesive bandage to protect it from further dirt.

Final step is to check and see whether this particular emergency used up the last of any first-aid item. If so, it's time to jot down on a shopping list the notation to buy more on the next trip to the drugstore. You'll be ready then for whatever minor mishaps befall your active youngsters.

Dinamična povest o faktih v ozadju obravnave kardinala Mindszentya!

VIDITE kako je mlado, nedolžno dekletce pretepeno in mučeno!

"Guilty of Treason"

A JACK WRATHER-ROBERT GOLDEN Production starring PAUL KELLY, BONITA GRANVILLE, RICHARD DERR and CHARLES BICKFORD as Cardinal Mindszenty

AN EAGLE LION FILMS Release Prične se kazati 8. FEBRUARJA

v ALLEN THEATRE

dal, hkrati pa poslušal, če prihaja.

Njeni koraki so zadoneli. Vedno je hodila po svoje. Sploh jih je Marko poznal po hoji in po pokašljanju.

"Kaj ste me klicali?" je vprašala, ko je vstopila in obstala sredi sobe ter ga gledala.

"Tako," je rekel, ko se je obrnil. "Nekaj bi rad s teboj govoril." Toda preden je nadaljeval s svojimi vodenimi očmi. Bila je ženska pet in trideset let. Ko je postala, se je njeno telo umirilo, kakor hitro pa se je zganila, se je vse to njeno telo zazibalo. Bilo je spočito, umirjeno, morda željno nečesa.

Zenska pri teh letih, je mislil Marko, mora imeti nekaj življenja. Kako naj bi tako telo počivalo, ne da bi včasih zahtevalo svojega. In če ga še tako mučijo z delom, če še tako hočeš pozabiti nase. Zdaj mu je bilo žal, da jo je bil poklical, niti ni vedel,

kako naj začne. Neprijetna stvar je bila zanj. In zopet je bila križna njegova žena, ki je nekaj videla in si mislila. Kaj bo zdaj na stara leta ljubosumna na svojo hčer? Tisto malo, kar je hči uživala v mestu, ni vredno, da bi človek govoril. Zdaj so že leta vmes. Pozabila je na moža, ki ga ni bilo že toliko let, življenje se je uredilo in njej se hoče nečesa posebnega.

"Saj je neumnost, da sem te poklical," je naposled izrekel pretirano. "Rekli so mi nekaj, neumnosti, vsakdanje neumnosti."

Sprevidela je, za kaj gre. Nasmejala se je živahno. Pomagala mu je:

"Pa ne menda zaradi Kosija, kaj?"

"Da," je priznal tiho, "a kako ti to veš?"

"No, kaj drugega ne more biti, da bi vas razburilo."

"Neumnost," je ponovil tiho. (Dalje prihodnjič)

Ciril Kosmač:

SREČA

(Iz knjiga novel: SREČA IN KRUH)

(Nadaljevanje)

"Bluza mi je preozka," je rekla. "Ti si pa tudi malce zrasel. — Vse mi je preozko, vse me razganja. — Ko pride Matelič, si vzamem novo krilo. In bluza tudi," se je nasmejala. — "Ponoči ne morem spati, vznak ležim in, kadar je mesec, grem iz hiše. Po rosnih travah hodim." Umolknila je in čakala, da bi kaj rekel. Ker sem molčal, je vprašala: "Ali se tam, v Gorici, tudi tako rujete v šoli, kakar smo se mi? Jaz bi se še ruvala, če bi hodila v šolo."

Potegnila je nagelj iz izreza

pri polnem životku in ga vrtela v rokah, ki so bile potne; sonce je sijalo nanje in na njih so se iskriale drobne iskre znojne, kakor se v opoldanskem soncu iskri v mivki.

"Tam je srednja šola," sem povedal.

Molk. "Saj sem mislila. Ali si to v Gorici kupil?" je pokazala z nageljnjo na moje kopalne hlačke.

"Ne, Mama mi je sešila." "Šiva še lahko. Saj vidim, hlačke so iz starega dežnika. Zdaj se tudi mi ne kopamo več nagl!"

Spet molk.

"Zdaj pa grem," je rekla, se ritenski umaknila za korak in začela cefrati nagelj.

"Jaz moram tudi k mami, ker je sama doma," sem dejal in se okrenil.

Ko sem se po nekaj korakih ozrl, sem jo videl, kako je počasi skakljala s kamna na kamen, se pozibavala na njih in z rokami lovila ravnotežje; trgala je nagelj in rdeči, drobni lističi so kapljali na belo, razbeljeno prodno kamenje, kakor kaplje krvi, ki jih seje na begu preplašena ranjena žival. Poletna tišina je glasno brnela, srce mi je burno utripalo in mi sililo v grlo.

To je bilo moje zadnje srečanje s Tinko.

Nekaj dni preden sem se v jeseni odpravil v Gorico, so z velikim hrupom zagnali, da je Tinka noseča. Govorili so naravnost čudovite stvari in tisti, ki so Tinkino blagoslovljeno stanje prtili orožnikom, so se lahko šteli k dobrim in pametnim. Župnik je o tej stvari javno govoril s prižnice; med pridigo je dvakrat segel po evangeliju in z veličastnim basom prebral tisto o pohujšanju teh malih, o mlinskem kamnu za vratom in o potopljenju na dnu morja, ki so takoj preštele vse nove obleke, predpasnike in životke, ki jih je v tistem letu nosila Tinka; na svoje veliko začudenje so tudi ugotovile, da sta v tem letu kramarja od beneške meje podvojila, če ne potrojila svoje prenočevanje pri Strežku. Križale so roke pod predpasniki, se majale s celim gornjim životom in se kajpak tudi tokrat niso mogle zediniti v svojih mnenjih. Uranjkarica je imela prvo besedo. Govorila je nezasišane stvari o nečednih starih; potegnila je iz sv. pisma zgodbe o Suzani in o tistih nemarnih starinah, ki sta jo zasedovala pri kopanju; in ker se ji je ta zgodba zdela prestara in ni osebno nihče poznal ne Suzane ne starcev, se je zatekla v zatolminske grape in povedala resnično zgodbo o sedemdesetletni pregrehi, ki živi tri ure od vsega

sveta in ima otroka s svojo lastno hčerjo; videla ga je na lastne oči.

V pozni pomladi je Tinka rodila. Ko je prišla babica v hišo, je Strežek stekel v hram, stulil se je med else in si z rokami zakril ušesa; vendar pa se mu je zdelo, da sliši pretresljive porodnične krike. Tinka je porodila dekletce. Živo in zdravo obupno vila roke, Strežek pa je šel po vasi in, ko so ga vprašali po Tinki, je zmajal z glavo in rekel:

"O, saj je imela še srečo. Tako majhna pa roditi otroka. Lahko bi bila umrla. Pravi čudež."

O Tinkinem otroku so veliko govorili, kajti takle porod je na vasi velik dogodek.

"No, zdaj jo je pa doletela sreča. Živa, krščena in še neumna povrhu," je rekel Cestarjev hlapec, ki je bil znan po svojem strupenem jeziku in ki je tiste dni pil, ker je tudi sam nekaj škilil za Tinko.

In od takrat ni Tinkinemu otroku nihče rekel drugače kakor Sreča. Kakšno ime je deklica dobila pri krstu, nihče ni vedel ni.

Tiste počitnice sem preživel pri svojem prijatelju v Brdih. Domov sem prišel samo trikrat in ostal po nekaj dni pri mami. Tinke sploh videl nisem. Povedali pa so mi, da je iz hiše in da se skrivoma odpravlja v svet.

"Kaj pa ji kaže drugega," so govorili.

In res je v jeseni izginila brez najmanjšega šuma. Celo najbolj jezične ženske so na svoje veliko začudenje izvedele za njen beg šele čez teden dni.

"Ah, zdaj jo bo pa res doletela sreča," je govoril Strežek, "saj je že toliko pretrpela."

Strežkovka pa se ni mogla potolažiti. Nakopala si je naduho in pokašljevala vso zimo. Vsa zelišča Pajntarjeve Jere in vsa zdravila in prigovarjanje

obeh kramarjev od beneške meje je bilo zaman: na pomlad jo je pobralo. Strežek je pretočil nekaj solza, kakor se to spodobi, sam po mrliču prebelil izbo in sam skrbel za Srečo. Zasluzka zdaj ni bilo nobenega. Pa tudi kam bi revež s svojo Srečo. Včasih je šel h kmetom kaj pomagat, da si je zaslužil svoj vsakdanji kruh. Srečo je moral nositi s sabo zavito v veliko volneno zimsko ruto pokojne žene. Polagal jo je v mlado travo na pomladansko sonce na vratovih njiv, kadar je delal na njivi, ob košnji pa v senco pod redke grme na senožeči. Včasni pa so pokazali v dejanju veliko več srca in usmiljenja kakor v besedah; vse o pravem času: kadar je človek vreden klofute, mu ne dajaj kruha. Za božič pa je tudi Tinka že poslal nekaj denarja. Strežek je šel od hiše in bi ga rad vsakomur posebej pokazal. O, zdaj je bilo Tinki dobro, tako je pisala. Končno jo je vendar doletela sreča. Na pomlad ga pride obiskat.

Toda Strežek je čakal zaman. Tinke ni bilo ne na pomlad ne na jesen. Denar pa je pošiljala vsak mesec.

Sreča pa je rasla in rasla. Postavila se je na noge in shodila. Postajala je iz dneva v dan nasilnejša. Strežek jo je komaj krotil. Če je le mogla, je stekla na cesto, strgala s sebe vso obleko, dirjala po vasi, se zaganjala v ljudi in se smejala z večnim, votlim, mrzlim smehom. Samo nekaj je bilo človeškega in kar mikavnega na njej: jamice so se ji dobile v lica kakor Tinki. Strežek jo je le stežka uganjal. Kadar je kam šel, jo je zgrabil in s širokimi trakovi privezal na posteljo, dokler je bila še majhna in ni raztrgala vezi. Ko pa je zrasla, je sam stesal kurnik in jo s solznimi očmi zapiral vanj. To življenje s Srečo se mu je poznalo na duši in na telesu: lezel je

vase in postajal čudaški, govornik je glasno sam s sabo in roke so se mu tresle. Postal je naglušen in, če je kdo kaj zatulil vanj, je zmerom zamomljal:

"Da, zdaj pa zdaj, sreča jo je doletela. Na pomlad pride."

Zdaj sem bil sicer dve leti doma, toda zahajal sem v sosedno vas, ker našim vaškim mogotcem ni bilo prav, da me je oče poslal v šole. Medtem mi je umrla mama — in ko sem stopil v devetnajsto leto, sem se odpravil po ječah, kjer sem leto dni delal izpit za življenje. Ko sem se na svoj dvajseti rojstni dan vrnil iz ječe in se šel javit orožnikom, sem prvič videl Srečo na lastne oči. Bil je že mrak in vas je bila presenetljivo tiha. Na križišču sredi vasi je čepel umazan, na pol nag, močan otrok, grulil, kakor grulijo golobi po jetniških strehah, in si usipal cestni prah v usta. Ko me je otrok zagledal, je hitro planil pokonci, široko razširil usta, pokazal močne, bele zobe, se zakrohotal in zakadil vame. Bila je Sreča. Zazeblo me je do dna srca, zencil sem se ter se umaknil. Tedaj je iz Strežkove hiše, ki ni bila več najsmajnejša na fari, planil majhen, zgrbljen starček, me otožno pogledal s svojimi sivimi očmi, ki so bile krvavo obrobene in brez vek.

Vdova (Slovenka) želi dobiti stanovanje s 2, 3 ali 4 sobami kjerkoli na vzhodni strani. Ima stalno delo ter je sama. Pokličite po 4. uri popoldne. 11911 SHADELAND AVE. PO 4088

4 SOBE SE ODDAJO Oddajo se 4 sobe zgoraj, z kopalnico. Na E. 79 St., nasproti White Motor Co. Prednost imajo starejši zakonci, kateri bi opravili mala hišna popravila. Za to stanovanje samo \$20. Oglasite se na 6410 ST. CLAIR AVE. ali pokličite EX 0564

ŽELIMO DOBITI HIŠO ZA 1 ALI 2 DRUŽINI. ČE IMATE NAPRODAJ, pokličite IV 7646 REALTOR

pograbil otroka in izginil, kakor izgine žival s svojim mladim. Doma sem povprašal po Tinki in povedali so mi, da ne vedo, kje je. Nekateri v vasi so trdili, da je v Trstu, drugi v Milanu, tretji v Padovi, za gotovo pa ni nihče vedel. Tudi denar je zdaj bolj poredkoma pošiljala. Našel pa se je iz sosednje fare fant, in ta fant je vedel povedati, da je Tinka v Milanu in da služi pri "regimentu". On sam je bil pri njej, saj ni v drgi hiši.

(Dalje prihodnjič)

3 ODRASLE OSEBE žele dobiti stanovanje s 5 sobami. Pokličite HE 5311

HIŠA NAPRODAJ Proda se lepo hišo za dve družini na E. 149 St., blizu Lake Shore Blvd. Ima 5 in 5 sob., hrastovi parketi, 2 fozneza in vse udobnosti. Za podrobnosti pokličite lastnika HE 4522

B. J. RADIO SERVICE 1363 E. 45 St. — HE 3000
SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc. 6016 ST. CLAIR AVENUE Tel: ENdicott 3113

The brothers Lewis who fought in World War II as aerial gunners in the same plane crew, still work together in the United States Air Force. S/Sgt. Oran (left) and Doran recently told newsmen that they prefer the more quiet life of a peacetime administrative job which they now hold at Lackland Air Force Base, Texas.

NAZNANILO!

Cenjeni javnosti sporočava, da sva prevzela obče poznano firmo z grelno opremo

W. F. HANN & SONS CO.
na 15505 EUCLID AVE.

Zdaj bo vodstvo tega podjetja, ki bo še v naprej nosilo zgoraj omenjeno ime, in katero uživa splošni ugled v mestu že nad 43 let, v slovenskih rokah.

Priporočava se vsem v naklonjenost, ko želite inštalirati nov fornez ali grelno napravo, kuhinjske lijkave in omare, kopalne banje, ali druge monerske izboljšave. Vašo sedanjo grelno napravo preuredimo na novo, moderno opremo, ki vam bo prihranila na kurivu, ter vam nudimo postrežbo v tem oziru v vaše popolno zadovoljstvo.

Vam lahko postrežemo z opremo znanih in zan esljivih izdelkov, kot so:

Bryant konverzijski burnerji in fornezi, Moncrief in Sonner, itd.

V službi imamo 29 izvežbanih prodajalcev in mehanikov, kateri so na uslugo našim odjemalcem 24 ur na dan, zato se za točno, pošteno in zanesljivo postrežbo, obrnite na

Louis Planinc in Mario Kolenc

nova lastnika

W. F. HANN & SONS CO.

15505 EUCLID AVE.

MU 4200 - ob večerih GL 2260

MI IMAMO ZASTOPSTVO ZA MINNEAPOLIS HONEYWELL FIRMO

Mandelnova razprodaja čevljev se prične v četrtek, 9. februarja

Naša cela odvišna zaloga čevljev znanih izdelkov za moške, ženske in otroke se mora prodati ne glede na ceno.

SEDAJ JE ČAS, DA SI NAKUPITE ČEVLJE PO TEH NIZKIH CENAH. IMAMO OBSIRNO ZALOGO ČEVLJEV, KI SO PRIMERNI ZA POŠILJKE V EVROPO. TER BODO VKLJUČENE V TEJ RAZPRODAJI

<p>ZALOGA ŽENSKIH ČEVLJEV</p> <p>Vsi stili. Reg. do \$6.00</p> <p>Na razprodaji 44c</p>	<p>ZALOGA OTROŠKIH ČEVLJEV</p> <p>Preje do \$5.00</p> <p>Na razprodaji \$2.48</p>	<p>ZALOGA MOŠKIH DELOVNIH OXFORDS</p> <p>Na razprodaji \$3.97</p>
<p>Zaloga ŽENSKIH ARCH SUPPORT ČEVLJEV</p> <p>Tarsal Tred izdelka Vred. do \$7.95</p> <p>Na razprodaji \$4.88</p>	<p>ZALOGA PLAY ČEVLJEV</p> <p>RAZNE BARVE Reg. \$3.98</p> <p>Na razprodaji \$1.88</p>	<p>ZALOGA MOŠKIH PRAZNIČNIH ČEVLJEV</p> <p>Preje do \$8.95</p> <p>Na razprodaji \$4.88</p>
<p>ZALOGA ŽENSKIH NOVELTY ČEVLJEV</p> <p>FINE VRSTE Preje do \$6.95</p> <p>Na razprodaji \$1.00</p>	<p>ZALOGA DEKLIŠKIH LOAFERS IN SLING-BACK ČEVLJEV</p> <p>Reg. \$5.95</p> <p>Na razprodaji \$2.88</p>	<p>ZALOGA MOŠKIH DESKIH OXFORDS</p> <p>VSE MERE Reg. \$5.50</p> <p>Na razprodaji \$3.97</p>
<p>ZALOGA ŽENSKIH HIŠNIH COPAT</p> <p>Vred. do \$2.95</p> <p>Na razprodaji 77c</p>	<p>ZALOGA OTROŠKIH HIŠNIH COPAT</p> <p>Reg. \$1.49</p> <p>Na razprodaji 48c</p>	<p>ZALOGA NYLON NOGAVIC Z ZELO MAJHNIMI HIBAMI</p> <p>Preje do \$1.49</p> <p>Na razprodaji 77c</p>

NA TEJ RAZPRODAJI BOMO TUDI IMELI RUBBERJE IN DRUGO OBUTEV IZ GUMIJA

MANDEL'S SHOE STORE
6125 ST. CLAIR AVE. (V bivšem Lauschetovem posloplju)